

Paneldiscussie

Discussieleider: Co Verdaas

Panelleden: Marca Bultink, Evert van Ginkel, Jan Kolen en Harm Veenenbos

In zijn keynote-presentatie “Erfgoed heeft de toekomst” gaf **Co Verdaas** al aan dat maatschappelijke opgaven als de energietransitie, het woningtekort en de klimaatadaptatie consequenties zullen hebben voor het landschap. Een herinrichting van het landschap is daarom onontkoombaar. Dit heeft ook gevolgen voor het aldaar gesitueerde erfgoed.

Marca Bultink stelt dat het goed positioneren van erfgoed tijd nodig heeft. Hiertoe zal bovendien overleg moeten worden gevoerd. Voor de verschillende betrokken erfgoedpartijen is het daarbij van belang om tijdig met elkaar aan tafel te gaan, opdat het belang van erfgoed aan de voorkant kan worden ingebracht. Wel moeten zij ervoor waken hun onafhankelijke posities te bewaren.

Gevraagd naar het beleid van de provincie geeft **Harm Veenenbos** aan dat in opdracht van de provincie verkenningen worden uitgevoerd in vier landschapstypen in Zuid-Holland, om na te gaan hoe de energietransitie moet worden vormgegeven. Helaas maakt de overheid in de regel generiek beleid, terwijl in dit geval specifiek beleid zou moeten worden gemaakt, gedacht vanuit het landschap. Hij adviseert cultuurhistorische verenigingen om het gesprek te blijven voeren. **Jan Kolen** vult aan dat er niet te rigoureuus in het landschap moet worden ingegrepen. Echter, het verleden mag noodzakelijke ontwikkelingen niet remmen. Een landschap moet zijn ontwikkelingsgeschiedenis tonen. Een nieuwe “laag” die aan het landschap wordt toegevoegd, kan op termijn ook waardevol zijn en kan een kwaliteit aan het landschap toevoegen. Oud is namelijk niet per definitie meer waardevol.

In dit licht refereert **Evert van Ginkel** tenslotte aan de keynote-presentatie van Linda Malherbe over Verhalenhuis Belvédère. De erfgoedsector is aanbodgericht, maar ontbeert de kennis over nieuwe Nederlanders met een andere achtergrond. De erfgoedsector moeten

daarom proberen bruggen te slaan. Erfgoed draait per slot van rekening ook om “sense of place”.